

Sygn. akt XII Ko 74/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

7 grudnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodnicząca: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Monika Raczyńska

przy udziale prokurator Joanny Augustyniak

oraz przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratora (...) w S.

po rozpoznaniu 2 grudnia 2021 roku

sprawy z wniosku **D. C. (1)**

przeciwko Skarbowi Państwa

o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania

na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. i art. 554 § 4 k.p.k.

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz D. C. (1) kwotę 10 000 (dziesięciu tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniach 6 grudnia 2018 roku godzina 6.25 – 7 grudnia 2018 roku godzina 17.45 w sprawie Prokuratury (...) w S. sygn. akt RP I Ds (...);

II. w pozostałym zakresie wniosek oddala;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz D. C. (1) kwotę 309,96 złotych (trzystu dziewięciu złotych i 96 groszy) w tym VAT tytułem zwrotu poniesionych przez nią kosztów zastępstwa procesowego;

IV. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 74/21
1. WNIOSKODAWCA		
D. C. (1)		
1. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		

1.	odszkodowanie	odsetki
	35 484 złotych	tak
2.	zadośćuczynienie	odsetki
	50 000 złotych	tak
3.	Inne	
	zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz D. C. (1) zwrotu wydatków poniesionych z tytułu ustanowienia pełnomocnika.	

1.Ustalenie faktów			
0.1.Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.4.	15 listopada 2018 roku prokurator Prokuratury (...) w S. wydał postanowienie o przedstawieniu D. C. (1) zarzutu popełnienia w okresie od 9 maja 2014 roku do 15 września 2014 roku czynu z art. 231 § 1 i 2 k.k. w zw. z art 12 k.k. 29 listopada 2018 roku prokurator Prokuratury (...) w S. wydał postanowienie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu podejrzanej D. C. (1) w dniu 6 grudnia 2018 roku do Prokuratury (...) w S., zlecając przeprowadzenie	postanowienie sądu z 16.05. 2019 r.	k. 8-12

czynności
funkcjonariuszom
Centralnego Biura
Antykorupcyjnego
Delegatury w S..

6 grudnia 2018 roku o
godzinie 6.25
wnioskodawczyni została
zatrzymana w swoim
mieszkanu w W..

Jeszcze przed przybyciem
do domu podejrzanej
funkcjonariusze
omyłkowo poszukiwali jej
w domu jej matki, którą
narazili tym samym na
duży stres.

W chwili zatrzymania w
mieszkanu
wnioskodawczyni domu
był jej mąż i jedna z córek.
Zatrzymania dokonało
trzech funkcjonariuszy w
kominiarkach i trzy
osoby nieumundurowane.
Funkcjonariusze
zachowywali się
uprzejmie. Po dokonaniu
przeszukania mieszkania
wnioskodawczyni została
w czasie około 6
godzin przewieziona do
S.. Początkowo długo
oczekiwała w budynku
CBA. Potem została
przewieziona do siedziby
prokuratury, gdzie
wieczorem oraz rano
następnego dnia nastąpiło
przesłuchanie. Noc
wnioskodawczyni spędziła
w izbie zatrzymań.

W czasie zatrzymania
wnioskodawczyni była
poddana przeszukaniu, co
było dla niej upokarzające.
Przeszukania dokonywała

funkcjonariuszka płci żeńskiej.

D. C. (1) zwolniono 7 grudnia 2018 r. o godzinie 17.45. Organy ścigania nie interesowały się tym, w jaki sposób wróci do W..

D. C. (1) w związku z zastosowanym środkiem zapobiegawczym został zwolniona z obowiązku świadczenia pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Na skutek tego nie otrzymała nagrody za pierwszy kwartał 2019 roku, choć co kwartał taką nagrodę dostawała w okresie od początku 2018 roku do czerwca 2020 roku.

W styczniu 2021 r. został wniesiony do sądu akt oskarżenia między innymi przeciwko D. C. (1). Prokurator wyeliminował z opisu czynu fakt działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i zakwalifikował czyn wyłącznie z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art 12 k.k.

Obrońca D. C. (1) wniósł zażalenie na postanowienie o zatrzymaniu i doprowadzeniu oraz na postanowienie o zastosowaniu środków zapobiegawczych.

Postanowieniem z 16 maja 2019 roku w sprawie o sygnaturze akt IV Kp 357/18 Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie uznał,

	że zatrzymanie D. C. (1) było prawidłowe, legalne, ale niezasadne oraz uchylił postanowienie z dnia 7 grudnia 2018 roku o zastosowaniu środków zapobiegawczych. Wnioskodawczynie bardzo przeżyła swoje zatrzymanie. Ma ono zły wpływ na jej stan psychiczny. Do dziś bardzo często myśli o tym wydarzeniu i miewa związane z nim natłoki myśli. Zatrzymanie D. C. (1) w dniach 6 i 7 grudnia 2018 roku było niewątpliwie niesłuszne i spowodowało u niej krzywdę, której nie powinna doznać.		
pisma z KNF	k. 130-136		
postanowienie o przedstawieniu zarzutów i akt oskarżenia	t. LXII akt XII K 123/21 k. 12.308- 12.309 t. CXLVI k. 29.155- 29.375		
zeznania D.C.	k. 173-177, 219v		
<i>o.1.Fakty uznane za nieudowodnione</i>			

<i>1.ocena DOWODÓW</i>			
<i>o.1.Dowody będące podstawą ustalenia faktów</i>			
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	

	dokumenty	Ujawnione w toku postępowania dokumenty nie wzbudziły żadnych wątpliwości sądu. Nie były też kwestionowane przez strony.	
	zeznania D. C. (1)	Złożone na rozprawie zeznania wnioskodawcy są spontaniczne, logiczne, rzeczowe, konsekwentne i spójne. Korespondują z ujawnionymi dowodami z dokumentów. D. C. (1) nie wskazuje na doznanie większych cierpień niż miało to miejsce w rzeczywistości – podkreśla np. uprzejmość funkcjonariuszy CBA. Jej zeznania w całości zasługują na wiarę.	
<i>0.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>			
1.PODSTAWA PRAWNA			
Zadośćuczynienie			
	Kwota główna	Odsetki	
	art. 552 § 4 k.p.k.	art. 558 k.p.k. w zw. z art. 481 k.c.	
Zwiąże o powodach podstawy prawnej			

Zgodnie z art. 552 § 1 i 4 k.p.k. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę przysługuje w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania.

Aby możliwe było zatem przyznanie osobie zatrzymanej w toku prowadzonego postępowania karnego zadośćuczynienia, należy ustalić, czy zatrzymanie miało charakter niewątpliwie niesłuszny, a także czy z uwagi na takie zatrzymanie wnioskodawca doznał krzywdy. Zdaniem sądu w niniejszej sprawie obie te przesłanki zostały spełnione.

W związku z zatrzymaniem w dniu 6 grudnia 2018 roku D. C. (1) w przedmiocie oceny zasadności, legalności i prawidłowości jej zatrzymania, w trybie wynikającym z art. 246 k.p.k., orzekł Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, który postanowieniem z dnia 16 maja 2019 roku w sprawie akt IV Kp 357/18 uznał, że zatrzymanie było prawidłowe i legalne, ale niezasadne. Ocenę zaistnienia przesłanek art. 247 § 1 i 2 k.p.k. oraz powołaną na jej poparcie argumentację sąd orzekający w niniejszej

sprawie w pełni podziela, a ponadto stwierdza, że zatrzymanie było także niewątpliwie niesłuszne w rozumieniu art. 552 § 4 k.p.k.

Nie zachodziła uzasadniona obawa, że podejrzana nie stawi się na wezwanie albo w inny bezprawny sposób będzie utrudniać postępowanie. Miała stałe miejsce pobytu, ustabilizowaną sytuację rodzinną i zawodową – zajmowała kierownicze stanowisko w Komisji Nadzoru Finansowego.

Zatrzymanie za czas dwóch dni i przesłuchanie w tym czasie wnioskodawcy nie mogło zapobiec ustalaniu przez nią z innymi osobami treści wyjaśnień czy zeznań, gdyby taki zamiar miała. Pracownicy KNF jeszcze przed 2018 rokiem mogli się spodziewać, że będą przesłuchiwać w charakterze świadków czy że zostaną niektórym z nich postawione zarzuty popełnienia przestępstw. Zawiadomienia o popełnieniu przestępstw wpłynęły w 2015 roku, co zainicjowało czynności prokuratury, a następnie wszczęcie śledztwa 1 lipca 2016 roku. Informacje o czynnościach śledztwa były znane nie tylko pracownikom KNF, ale za pośrednictwem mediów – także powszechnie. Zarzut dotyczy 2014

roku. Nie zachodziła potrzeba niezwłocznego zastosowania środka zapobiegawczego.

Zastosowane środki zostały uchylone przez sąd rozpoznający zażalenia.

Ponadto sam prokurator w akcie oskarżenia przyznał niezasadność zarzutu stawianego D. C. (1) w chwili zatrzymania. Wyeliminowanie faktu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej znacząco zmienia stopień społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonej, a dowodów wskazujących na wyczerpanie przez nią znamion z art. 231 § 2 k.k. nie ma nie tylko obecnie, ale nie było ich również 6 grudnia 2018 r.

Inne

Zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Zwięźle o powodach podstawy prawnej

Rozstrzygając w zakresie zwrotu na rzecz wnioskodawczyni wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem pełnomocnika na czas postępowania o odszkodowanie i zadośćuczynienie, sąd orzekł na podstawie art. 554 § 4 k.p.k.

1.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			
1	Kwota główna	Odsetki	
Zadośćuczynienie			
2	Kwota główna	Odsetki	
	10 000 złotych	od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty	
		Przyznanie wnioskodawcy zadośćuczynienia z tytułu zatrzymania jest jak najbardziej zasadne, lecz wnioskowana przez nią kwota jest nieadekwatna do rzeczywiście doznanej krzywdy. Zadośćuczynienie powinno być proporcjonalne do rodzaju naruszenia prawa oraz stopnia dolegliwości dla wnioskodawcy. Oznacza to, że jego wysokość powinna stanowić rzeczywistą ekonomiczną wartość, a nie tylko symboliczną kompensację wyrządzonej krzywdy. Z drugiej jednak strony nie może być	Roszczenie o zadośćuczynienie staje się wymagalne dopiero z momentem uprawomocnienia się orzeczenia sądu, a zatem do czasu wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia ustawowe odsetki nie przysługują. Należą one jedynie za okres opóźnienia świadczenia wymagalnego, rozpoczynający się z chwilą prawomocności orzeczenia sądowego stanowiącego podstawę do zapłaty.

	źródłem bezpodstawnego wzbogacenia się. Sąd uwzględnił czas trwania pozbawienia wolności w ramach zatrzymania, stopień dolegliwości związanej z koniecznością odbycia długiej podróży, następnie oczekiwania na przesłuchanie w S.. Wnioskodawczyni przez kilkanaście godzin nie wiedziała, co ją spotka, nie miała kontaktu z osobami decyzyjnymi, a jedynie z pilnującymi ją funkcjonariuszami CBA. Uwzględniono stres D. C. (1) wynikający z zakłócenia spokoju jej matki, a także z jej przeżyciami związanymi z zatrzymaniem, które mają miejsce do dziś. Wnioskodawczyni przed zatrzymaniem prowadziła ustabilizowany, wręcz przykładowy tryb życia. Zatrzymanie było więc dla niej odczuwane jako wyjątkowo dotkliwie. Zasądzone na rzecz wnioskodawczyni zadośćuczynienie w wysokości 10 000 złotych - w ocenie sądu - jest współmierne do stopnia cierpienia doznanych przez D. C. (1) i rekompensuje w należyty sposób doznane krzywdy roszczenie wnioskodawczyni.	
Inne		

		Wysokość kwoty zasądzonej od Skarbu Państwa na rzecz D. C. (1) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, tj. 240 złotych, została ustalona na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.	
1.Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
II	Ponad kwotę 10 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wniosek został oddalony. Sąd nie zasądził na rzecz wnioskodawczyni odszkodowania, gdyż nie wykazała ona, jaką szkodę poniosła w związku z zatrzymaniem. Okoliczności wskazane we wniosku dotyczą postępowania karnego przeciwko D. C. (1), a nie zatrzymania. Jej obrońca uczestniczy w całym postępowaniu karnym. Nie został ustanowiony wyłącznie w związku z zatrzymaniem. Ewentualna możliwość uzyskania zwrotu poniesionych kosztów obrony na podstawie art. 632 k.p.k. pojawi się w sytuacji uniewinnienia		

	albo umorzenia postępowania. Fakt niezyskania jednej nagrody kwartalnej jest skutkiem zastosowanego środka zapobiegawczego, a nie zatrzymania. Żądanie zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 50 000 złotych było wygórowane i nieadekwatne do stopnia doznanej krzywdy, niewspółmierne do kwot przyznawanych przez sądy w podobnych sprawach. Ustalając bezzasadność roszczenia w wymiarze przekraczającym kwotę 10 000 złotych, sąd miał na uwadze czas trwania pozbawienia wolności, brak okoliczności dodatkowo zwiększających skalę cierpień poza niezbędnymi dla zrealizowania decyzji prokuratora – za wyjątkiem niepotrzebnego przybycia do mieszkania matki wnioskodawczynie.

1.Koszty procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
IV	Wobec treści art. 554 § 4 k.p.k. kosztami sądowymi obciążono Skarb Państwa.

1.PODPIS